

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrť leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrť leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 10. decembra 1873.

Obseg: Gospodarske skušnje. — Na vprašanje za pomoč zoper netopirje. — Gozdno postavo, kako jo natanko spolnovati, gozdne preiskave izpeljavati in napraviti gozdni kataster. (Dalje.) — Slovenci. (Dalje.) — Narodno blago. — Deželni zbori. — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Gospodarske skušnje.

Jesenska kop v nogradih.

Göthe, ravnatelj sadje- in vinorejske šole poleg Maribora, priporoča v svoji izvrstni knjigi „Der Weingarten“ jesensko kop vinogradov, predno močni mraz nastopi. On pravi, da je tako obdelovanje zemljišča v vinogradu prav važno in vredno, da se povsodi vpelje; kajti tako je mogoče, da mraz grudasto površje vinograda prešine in redivne obstanke zemlje bolj razkroji. Mokrota se tako globokeje v zemljo spusti in za suho poletno vreme koreninam v globočini obrani. Važno pa je tudi to, da v jeseni obdelanih vinogradov spomladi plevél tako hitro ne preraste in se toraj lahko pozneje kopajo, kar spomladi zabrani, da trs tako hitro ne začne gnati in se tako pomladanskemu mrazu lože odtegne. Znano je namreč, da v rano prekopenih tleh trs preje žene, kakor v neprekopenih.

„Slov. Gosp.“

Čistilnica za žito.

Novomeška kmetijska podružnica si je letos omislila mašino, ki čisti žito. Ko so udje, kateri smejo podružnično orodje brezplačno rabiti, svoje žito očistili, prepustil je odbor to mašino tudi drugim kmetom v porabo, za plačo 10 krajc. od mernika. Ker je letos vse žito zelo smetno, so bili kmetje zelo zadovoljni s to novo mašino. Nekateri kmečke občine bodo si, kakor slišimo, vprihodnje tudi take mašine omislile. *)

Ali molznim kravam bolje tekne surovi ali kuhani krompir?

Profesor Heiden skušal je dalje časa obojni krompir (surovi in kuhani) in zvedel je po teh skušnjah to-le: 1) Vsak dan se je dajalo po 25 funtov krompirja vsaki kravi, al ni se pokazal noben poseben razloček o tem, da bi se bilo mleka več namolžlo od kuhanega ali surovega krompirja. 2) Tudi mleko ni bilo mastneje od kuhanega, a ne bolj vodeno od surovega krompirja. 3) In tudi na mesu ni bil noben poseben razloček zapaziti. — Po takem je pravde konec, ali je kuhani krompir bolji memo surovega.

*) Kakor slišimo, je g. Skalè naročil več čistilnih malnov ali vejenic, ki so neki na Štajarskem že zelo navadne in niso predrage.

Vred.

Korist setve zimskega lanú.

Dobiček setve zimskega lanú („turka“) je spričal naš umni posestnik Janez Kokalj v Vineh, fare Št. Helenke pri Dolskem. On je vsejal en mernik tega lanú in je pridelal 12 mernikov semena, 3 cente omikanega prediva; ostalo mu je še 40 funtov prediva v kod-ljah. Vsa vrednost znaša 97 do 100 gold. Pač lep pridelek zlasti v letošnjem letu, ko nam je vse drugo le pičlo ali celo slabo letino prineslo.

J. V.

Na vprašanje

za pomoč zoper netopirje.

„Lansko zimo so nam topirji (pirhpogačice) pri šušnji svinine mnogo kvara naredili. Nekaterim so vse klobase zjedli, marsikako gnat popolnoma obrali, tudi špeh jim je dobro dišal. Letos so se pa že sopet prikazali, in bojimo se, da ne bi nam enako škodo delali. — Drage „Novice“! ako je vam kak pripomoček zoper to nesnago znan, naznanite ga nam. Hvaležni vam bomo.“

Odgovor vredništva. Najpred se morajo „Novice“ za netopirje ali pirhpogačice potegniti, ker so v obče koristna žival, ki nam potrebuje mnogo škodljivih žuželk (insektov), ki so jim poglavitni živež. Zato naravoslovci trdijo, da, kakor je krt koristen pod zemljo, enako koristen je netopir nad zemljo. Oba pa imata svoje sovražnike: uni zato, da včasih po senošetih pred košnjo velike krtine navalí, ki gladko košnjo ovirajo, — ta pa, da se rad zakadí v dimnike in dimnice, kjer se mesó ali špeh suši, in mu zato tudi „špehov netopir“ (Speckfledermaus) pravijo. Škoda, ki jo krt naredí, ni pa v nobeni primeri z dobičkom, ki ga na travnikih in vrtih donaša, da podzemeljski škodljivi mrčes pokončuje, pa se nikoli rastlinskih korenin ne dotakne, — škoda pa, ki jo v dimnikih in dimnicah res včasih delajo netopirji, se lahko odvrne po dvojni poti; ena pot je ta, da se dimnica pripravno zapre in netopirjem vhod zabrani, druga pot pa je ta, da se meso, ki se dene sušiti, popred ovije s pivnim ali tiskarskim papirjem (Fliess- oder Druckpapier); ta ovitek daje suhemu mesu še posebno dober okus in lepo rdečo barvo, in je v navadi povsod, kjer sušijo mesó okusno. — Ako morebiti želite bolj natančen popis, kako naj se dimnica zapre, da se obvaruje nevlajenih gostov netopirjev, naznanite to „Novicam“, rade Vam postrežejo.